

Nästa steg för ekologiskt lantbruk - Eko 3.0

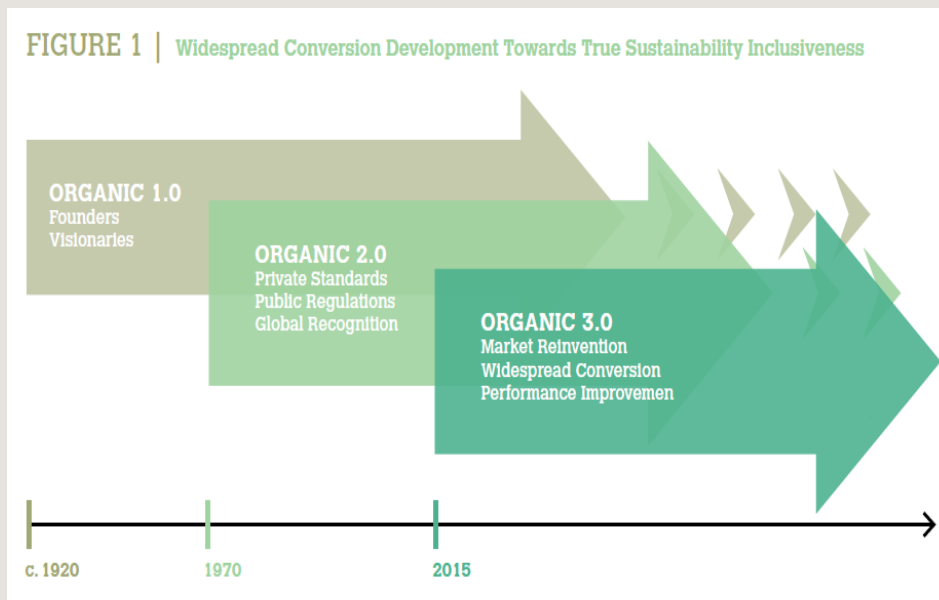
Redovisning av sju dialogsamtal
Workshop 31 januari, Uppsala

Elin Rööf, EPOK, SLU
Maria Wivstad, EPOK, SLU

Dags för nästa steg i utvecklingen av det ekologiska lantbruket – Eko 3.0

Organic 3.0 – från nisch till att bidra till framtida utmaningar som tryggad livsmedelsförsörjning, minskad miljöpåverkan, förbättrad folkhälsa och ökad biodiversitet.

Dialogsamtal om framtidens eko

- Dialogsamtal med olika aktörer under 2017
 - Miljöorganisation
 - Myndigheter
 - KRAV
 - Ekologiska lantbrukarna
 - Blandade aktörer
 - Forskarseminarium
- Rapport med sammanställning av dialogsamtalerna (Tove Stenius)
- Dagens forskningsfrågor och andra initiativ ska inkluderas i denna rapport

Syften med workshoppen

- Identifiera forskningsfrågor för nästa steg för ekologisk produktion
- Identifiera andra åtgärder och initiativ för att vidareutveckla eko
- Föra diskussionen om eko framåt

Utmaningar i dagens ekologiska produktion

- Långsiktigt hållbar växtnäringsförsörjning, kretslopp stad-land
- Fossilberoende
- Systemutformning och djurhälsa i utedrift
- Produktivitet
- Ekonomiska aspekter, t ex att produktion av samhällsnyttor inte belönas
- Sociala aspekter, t ex att dessa inte inkluderas i eko-certifieringar, lantbrukares arbetsvillkor, administrativ börda, gästarbetares villkor, m.m.

Cirkulära system och ny teknik i framtidens ekologiska lantbruk

- Mer robusta växtföljder och produktionssystem ("redesign"), produktionssystem med många mervärden för miljö och samhälle **och/eller** ökade insatser utifrån av ex. gödselmedel, biologiska växtskyddsmedel, fodermedel.
- Ökat fokus på cirkulära system – regional cirkulation av växtnäring, 1) inom och mellan gårdar, 2) mellan samhälle och lantbruk.
- Växtnäring – “Eko lever idag på lånade resurser” – om eko ökar, var ska växtnäringen komma ifrån?
- Vilka gödselmedel kan accepteras, vilka krav bör ställas; rötrest, avloppsprodukter som humanurin, mineralgödsel.

Teknik och innovation

- ”Naturliga” insatsmedel och tekniker **kontra** nya tekniker (förädling) och processade insatsmedel (gödsel, foder). Hur använda och tolka försiktighetsprincipen?

”Man skulle önska att eko färgas av modernitet/..att vi kunde skaka av oss raggsocks-gröna vågen-stämpeln.”

- Konsumentförtroende: reaktion på förändringar av regler, hur förklara?

Ökad ekologisk produktion

- Många ställer om för att få bättre lönsamhet
- Hot – marknadsaktörer rider på ekotrenden utan att bry sig om hållbarheten.
- Detaljerade regler bromsar omställningen, vi måste vara beredda att ändra, vad kan man rucka på?
- Högre avkastning, ekoproduktionen behöver bli effektivare, men får inte tappa grundkoncepten, mervärden för miljö, djur, samhälle.
- Ekojordbruket behöver öka produktionen av vegetabilier – möter inte efterfrågan, konkurrens från ökad import med lågt pris.

Morgondagens producenter ...

- Bilden av lantbrukaryrket måste förändras samt förutsättningarna
- Gårdar med dålig lönsamhet riskerar också att vara mindre miljömässigt hållbara
- Finns hopp i ny grön våg?
- Digitala hjälpmedel för minskad administrativ börda samt mötesplattformar behövs
- Svårt att hitta arbetskraft

... och marknader

- Internethandel, reko-ringar, andelsjordbruk, lokal förädling
- Internationell marknadspotential - Möjligheter och hållbarhetsutmaningar

Utmaningar med gemensamma regelverk

- EU-regelverket: Innovationshämmande, bromsar utveckling, inte alltid i linje med senaste forskningen, ökad detaljreglering.
”kidnappat av byråkrater”
- Samtidigt: Stor poäng med att ha gemensamma regler vad gäller export och import.
- Olika värderingar och erfarenheter mellan EU-länderna leder till olikheter i produktionen trots gemensamma regelverk.
- Hur driva utveckling inom dagens regelverk?
- Dagens certifieringssystem för dyrt och krångligt för att uppmuntra till omställning

Framtidens certifieringssystem

- IFOAM: *”kontinuerlig förbättring mot bästa praxis”*
- Konsumentförtroende och möjlighet till merbetalning är grundläggande
- Målstyrning istället för detaljregler? Transparens? Mätbarhet?
- Alternativa miljöersättningar?
- Ersättningar för kollektiva nyttor? Inte kopplat till certifieringen.
- Går det att arbeta på andra sätt än med regelstyrning?
Kampanjarbete (SOIL)
- Miljömärkningen som politiskt styrmedel - spjutspets eller “lyfta botten”?

Workshop: Temadiskussioner

- Cirkulära system, teknik och innovation i framtidens ekologiska lantbruk
- Ökad omställning till ekologisk produktion, ökad avkastning och produktivitet
- Morgondagens producenter och marknader
- Framtidens certifieringssystem och regelverk

Vem driver Eko 3.0 initiativet?

- Konsumentansvar: Ekorörelsens ansvar att hålla samhällsdialogen igång och sprida kunskap.
- Offentlig upphandling: Behov av bästa praxis-exempel.
- Eko som en del av gastronomin.
- Behov av politiska ekonomiska satsningar
- Vem driver? IFOAM kan påverka EU m.h.a stöd från tredje land. I Sverige: Organic Sweden?
- Bättre att stötta de nätverk som redan finns än att skapa nya.
- Behov av breda mötesplattformar för hela sektorn.